

дивідуальних психофізіологічних особливостей, адаптаційних можливостей (в контексті цілісної інтегральної функціональної системи); розробка механізмів впливу па конкретного студента з урахуванням його психофізіологічних характеристик, які повинні бути спрямовані на підтримку оптимуму функціонального стану організму, що забезпечував би необхідний рівень його працездатності, а при необхідності — нормалізацію, активацію функціональних систем з метою відновлення працездатності, подолання ознак втоми, тощо. Ефективність психофізіологічного забезпечення навчальної діяльності студентів можна досягти передусім шляхом певних організаційних заходів правильної організації режиму праці та відпочинку з урахуванням психологічних та психофізіологічних особливостей тих, хто навчається, що сприятиме усуненню та корекції негативних емоційних проявів студентів, поліпшенню психологічної стійкості, попередженню та профілактиці негативного впливу пресових факторів, підвищенню ефективності і працездатності. Психодіагностичні заходи повинні бути спрямовані на вивчення особистості на усіх рівнях її функціонування, на раннє виявленні потенційних та наявних межових нервово-психічних розладів, емоційних порушень тощо. Психологічна служба вузів повинна зайняти по відношенню до студента «психотерапевтичну позицію», при якій неможливо оперувати такими поняттями, як узагальнена норма. Усі дані про закономірності розвитку конкретного студента повинні розглядатися через призму індивідуального прояву загальних закономірностей. Після виявлення «проблемних» факторів, які ускладнюють процес навчання, а в подальшому можуть викликати труднощі при виконанні професійних обов'язків, важливого значення набувають заходи психологічної корекції, як важливої складової психофізіологічного забезпечення навчальної діяльності студентів та підготовки їх до майбутньої професійної діяльності.

Л. М. Трохименко, канд. екон. наук, доц.,
кафедра обліку, аналізу та аудиту в АПК

ЕФЕКТИВНЕ ПОСДНАННЯ РІЗНИХ ФОРМ РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ

Досвід викладання дисципліни «Бухгалтерський облік» свідчить, що цілковито жорстка регламентація порядку ведення обліку за вимогами нормативних документів виключає можливість

пошуку альтернативних рішень при виконанні студентами практичних завдань. Іншими словами, бухгалтерські дії завжди є стандартизованими, єдиними для всіх. Тому забезпечити справді самостійне виконання студентами завдань з бухгалтерського обліку можна лише за умови індивідуалізації цих завдань.

Твердження про те, що немає значення, чи студент сам виконав практичне завдання з бухгалтерського обліку, чи скористався «донорською послугою», аби він лише знав і міг пояснити його зміст, не тільки неправильне по своїй суті, але навіть шкідливе. Немає таких студентів, які б здатні були засвоїти облік, не виконавши власноручно хоча б того мінімального обсягу бухгалтерської роботи, який передбачено програмою. А безконтрольність з боку викладача щодо самостійності виконання завдань студентами обертається для них марно і безповоротно втраченим часом. Функція викладача в тому й полягає, щоб наполегливо залучати студента до того «бухгалтерського раю», і допомогти в цьому покликана індивідуалізація практичних завдань. Отже, наявність окремого варіанта завдання для кожного студента в групі є безумовною вимогою.

Але, при всій своїй позитивності, індивідуалізація завдань має і зворотний бік — вона до деякої міри обмежує комунікативність, дещо звужує потребу спілкування студентів між собою. Адже при суто індивідуальному виконанні завдань кращі студенти, хто знає, як треба робити, поспішає зробити свій варіант, і його не цікавить, що діється поруч. Якщо ж він працюватиме в команді, у нього з'явиться потреба реалізувати своє право на лідерство, завойоване особистими успіхами в навчанні. Ще краще, коли заслужене право стати лідером буде підкріплене і його лідерськими здібностями.

І тут доречно згадати про набутий раніше досвід індивідуально-колективної форми студіювання (ділова гра). Якщо академічну групу розбити на 3 або 4 підгрупи, і групу в цілому представити як віртуальну бухгалтерію, а кожную підгрупу як її окремий функціональний підрозділ, то кожен студент, виконуючи індивідуальний варіант завдання, самою бухгалтерською технологією буде долучений до спільної роботи в колективі. Він знатиме, що дані заповнених ним навчальних форм повинні бути включені до загального результату підгрупи (відділу бухгалтерії), і якщо він не виконає належної роботи вчасно, його дані залишаться поза межею потрібності для колективу. Майстерність викладача полягає в умілому поєднанні колективної роботи в аудиторії і власне самостійного (домашнього) виконання індивідуальних завдань

кожним студентом. При цьому все повинно підкорятися вимогам колективних інтересів. Чітко викладена, вчасно доведена до уваги студента і непорушно діюча система поточного контролю сприяє залученню його до самостійної роботи з першого ж заняття. І як тільки він відчує задоволення від самостійно виконаної роботи, йому стане цікаво працювати, і не треба буде його «підганяти» чи «заманювати пряником».

Добре, якщо викладачеві на самому початку вдасться довести студентам переваги індивідуально-консультативних занять, навчити їх цінувати переваги живого спілкування з викладачем і комфорт від можливості негайного вияснення усіх питань, що виникли, адже при самостійному вивченні вони прояснюються набагато довше й важче.

Крім організаційної функції, така форма проведення занять несе в собі й суто професійне навантаження, оскільки практична діяльність майбутнього спеціаліста (бухгалтера, економіста) вимагатиме від нього уміння співпрацювати в колективі, і перший досвід такої роботи для нього є безумовно корисним.

*Л. М. Усенко, старш. викл.,
Т. П. Лавриненко, старш. викл.,
кафедра іноземних мов*

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА БАЗІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У зв'язку з глобалізацією навчального процесу викладачі кафедри іноземних мов факультету маркетингу студентами нашого університету відкриваються великі можливості доступу до джерел інформації в межах міжнародного інформаційного простору.

Щоб вільно отримувати інформацію, студентам необхідно володіти кількома мовами іноземними мовами. При тій кількості годин, що виділяються навчальними планами, виникає необхідність навчання студентів сучасного ВНЗ структурним компонентам іноземної мови самостійно. Для цього в нашому університеті потрібно створити комп'ютерну програму моделі навчання іноземної мови. Ця програма поєднує індивідуальний комп'ютерний тренінг мовних навичок студентів з колективним мовним тренінгом їх комунікаційних вмінь та навичок. Ці два види тренінгу проводяться на двох навчальних заняттях: заняття по індивідуальному комп'ютерному тренінгу проводяться техніком чи завідувачем